

Verkiezings-
programma
2018-2022

Waardevol Wierden

ChristenUnie

Inleiding

ChristenUnie, partij in de samenleving

Waardevol, dat is het thema van de ChristenUnie voor de volgende gemeenteraadsverkiezingen. Dit doet mij denken aan het volgende lied van Elly en Rikkert:

*"Weet je, dat de vader je kent?
Weet je, dat je van waarde bent?
Weet je, dat je een parel bent?
Een parel in Gods hand,
Een parel in Gods hand"*

Wij zijn allemaal van waarde en iedereen doet ertoe. Die wetenschap maakt blij en nodigt uit om voor elkaar te zorgen. Dit wil de ChristenUnie praktiseren in Wierden, Enter en de andere kernen door goed te luisteren naar wat onze inwoners willen of wensen. Dit luisteren hebben wij uitgewerkt in ons verkiezingsprogramma. Wij laten ons daarbij leiden door onze Hemelse Vader die ons Zijn Woord heeft gegeven met daarin leefregels die goed zijn voor onze samenleving. Een samenleving waarin het gaat om zinvol leven, vrijheid en veiligheid. Wij willen een samenleving waarin we omzien naar elkaar, een samenleving die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen.

Wij geloven in een samenleving met toekomst. Iedereen heeft daarin een verantwoordelijkheid. In Wierden nemen we dit serieus. "Welkom Wierden" is immers de leus waarmee iedereen wordt uitgenodigd om mee te denken, te praten en te doen. De site www.ikpraatmee.nl is er niet voor niets. Het is fijn om te constateren dat in Wierden veel mooie dingen gebeuren. We leven in een veilig Wierden waarin het goed wonen is. We kunnen prima winkelen in Wierden. Het winkelcentrum wordt met plaats 26 genoemd in de top 100 van beste winkelcentra van Nederland. Recreatief hebben we prachtige voorzieningen en een mooi buitengebied. Kortom, veel te beleven en te genieten in Wierden. En laten we niet vergeten dat bedrijven een prima plek kunnen vinden op de aanwezige industrieterreinen.

We hebben ook zorgen. Er wordt geknabbeld aan de zondagsrust. Die willen wij graag behouden. Wij vinden een collectieve dag van rust waardevol voor onze samenleving. Ook de woningbouw blijft ons bezighouden. We zetten in op voldoende betaalbare woningen voor jongeren, de mogelijkheid van de starterslening en voldoende bebouwing in alle kernen.

Vervuiling van de lucht, verspilling van materialen en uitputting van hulpbronnen vormen een grote bedreiging voor de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. Daarom is verduurzaming een belangrijk aandachtspunt. Wij willen inwoners enthousiasmeren en motiveren om duurzaamheidsmaatregelen uit te voeren. Wierden is veilig maar kan nog veiliger. En daar blijven we aan werken.

Wij bouwen aan een samenleving waarin iedereen meetelt. Zorg voor elkaar is daarom voor de ChristenUnie een basisvoorwaarde in haar denken en doen. Wij geloven in een politiek van 'draagkracht' en 'draagvlak'. We investeren in deze zorg voor elkaar, in de cruciale rol van gezinnen, in een dienstbare en rechtvaardige overheid, in godsdienstvrijheid, in een duurzame economie en in een zorgvuldige omgang met Gods schepping.

We beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens de ChristenUnie wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren, om zo vrede te stichten. De Bijbel roept ons op om recht te doen, trouw te zijn, en nederig de weg te gaan die God van ons vraagt (Micha 6:8).

De ChristenUnie is een partij van christenen voor alle mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Wierden. Doe met ons mee. Geef geloof een stem!

Kees van Dijk
lijsttrekker

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid	4
1.1 De gemeente, dat zijn we samen	4
1.2 Financiën	5
1.3 Privacy	6
Hoofdstuk 2: Zorg	7
2.1 Zorg voor kwetsbare inwoners	7
2.2 Zorg voor vluchtelingen	10
Hoofdstuk 3: Gezin, jeugd en onderwijs	11
3.1 Zorg voor kinderen en jongeren	11
3.2 Onderwijs	12
Hoofdstuk 4: Economie, werk en inkomen	13
4.1 Aan het werk	13
4.2 Armoede en preventie	14
4.3 Economie	14
Hoofdstuk 5: Kunst, cultuur en sport	17
Hoofdstuk 6: Energie, klimaat en milieu	19
6.1 Energieke gemeente	19
6.2 Afvalinzameling	20
6.3 Toekomstbestendig waterbeheer	21
Hoofdstuk 7: Wonen, ruimte en veiligheid	22
7.1 Wonen	22
7.2 Ruimte	23
7.3 Verkeer	24
7.4 Veiligheid	24

Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal. Een samenleving die niet het werk is van de overheid maar van mensen en maatschappelijke verbanden samen. De gemeente heeft dus een bescheiden rol en heeft vooral als taak de kracht in de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Om te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is. Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning sneller nodig dan de ander. En voor kwetsbare mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet.

Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid op een aantal belangrijke terreinen ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.

Het is belangrijk dat de overheid als betrouwbaar te boek staat. De ChristenUnie zet in op een goede relatie tussen de inwoners, het openbaar bestuur en de politiek. Het is belangrijk dat de gemeente en ook politici goed bereikbaar zijn voor inwoners. Dit moet een hoge prioriteit hebben. Ook integriteit van politici draagt bij aan een betrouwbare overheid. Dit kan bijvoorbeeld door het regelmatig organiseren van trainingen voor raad en college en het open bespreken van dilemma's.

1.1 De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie wil dat inwoners zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken.

De gemeente moet op haar beurt open staan voor initiatieven van inwoners. Dit geldt ook voor initiatieven van instellingen, coöperaties, bedrijven en kerken, vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert.

Inwonerpeilingen zoals wierden.ikpraatmee.nl kunnen een goede aanvulling zijn op het mandaat dat via de verkiezingen door de inwoners is gegeven. Maar juist bij belangentegenstellingen is het de gemeenteraad die, als hoeder van het algemeen belang, knopen doorhakt. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk.

Raadgevende referenda zijn geen oplossing bij complexe politieke vraagstukken. Het feit dat de uitslag niet bindend is, levert verwarring en ontevredenheid op. En bovendien: raadsleden zijn gekozen om zorgvuldig alle belangen af te wegen en weloverwogen besluiten te nemen. Laat hen het werk doen waar ze mandaat voor gekregen hebben.

Overheid en inwoner

De gemeente heeft een aantal belangrijke kerntaken, zoals veiligheid, (jeugd-)zorg, maatschappelijke ondersteuning, ruimtelijke ordening en duurzaamheid. Zelfs bij die taken waar zij een primaire verantwoordelijkheid heeft, zoekt zij steeds zoveel mogelijk samenwerking met de samenleving (inwoners, besturen van plaatselijk belangen, bedrijven, organisaties, kerken, scholen enzovoort). Concreet stellen we een aantal dingen voor:

- + Ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijv. in coöperaties) op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.
- + Wijken krijgen meer eigen mogelijkheden om keuzes te maken die passen bij de wijk en zo mogelijk ook eigen budgetten.
- + Geen raadgevende referenda maar wel vroegtijdig open en eerlijk inwoners betrekken bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen.

Gemeentelijke samenwerking

De ChristenUnie wil minder bestuurlijke drukte. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals gemeenschappelijke regelingen (WGR) vragen een kritische houding. De ChristenUnie is niet tegen gemeenschappelijke regelingen, maar die dienen op z'n minst de mogelijkheid in zich te hebben dat de individuele gemeente eigen beleid kan blijven formuleren. Ook is belangrijk dat de raad zicht en controle houdt op besluiten die een WGR neemt.

Agenda voor Twente

In 2017 heeft de gemeente besloten om opnieuw mee te doen aan de Agenda voor Twente. Deze agenda bevat een heel aantal waardevolle plannen om Twente als regio sterker te maken. Inwoners van onze gemeente werken veelal in Twente, waardoor er belang is bij een sterke regio. Er wordt geïnvesteerd in techniek, maar ook in infrastructuur en de arbeidsmarkt. De ChristenUnie is positief over de Agenda voor Twente, maar vindt het wel belangrijk dat de plannen goed uit de verf zullen komen en zal daarom positief kritisch de ontwikkelingen volgen.

- + De ChristenUnie steunt (het wettelijk mogelijk maken van) initiatieven die kaderstelling en controle rondom samenwerkingsverbanden versterken.
- + De raad maakt afspraken over hoe WGR's vanuit de raad worden gevoed en gecontroleerd.
- + De ChristenUnie steunt de Agenda voor Twente, maar volgt de uitvoering kritisch.

1.2 Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Structurele uitgaven, zoals bijvoorbeeld voor wegonderhoud, moeten kunnen worden betaald uit vaste inkomsten. Alle inwoners betalen mee, hetzij via de afdracht van de rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de onroerendezaakbelasting (OZB). Uiteraard is er voor mensen met weinig financiële draagkracht, maatwerk mogelijk.

In de afgelopen periode is het takenpakket van de gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. Daarmee is de noodzaak versterkt om deze risico's beter in beeld te brengen en te beheersen. Toekomstige generaties mogen niet worden opgezadeld met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

Politiek is kiezen

Het begint allemaal met het inzichtelijk maken in de begroting en jaarrekening welke prestaties voor de beschikbare financiën worden uitgevoerd en zijn gerealiseerd. Publieke middelen zijn per definitie schaars; er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. De gemeente koopt lokaal, eerlijk, duurzaam en waar kan circulair in. Keuzes en resultaten zijn meetbaar en controleerbaar.

De gemeente blijft werken aan een doelgerichte en efficiënte organisatie. Rekenkameronderzoeken kunnen daarbij behulpzaam zijn, mits ze gericht worden ingezet en geen (politiek) doel op zich worden. Concreet zet de ChristenUnie zich in voor de volgende punten:

- ⊕ De lokale lastendruk stijgt in principe niet meer dan de inflatiecorrectie.
- ⊕ De dienstverlening van de gemeente (o.a. leges) zijn zoveel mogelijk kostendekkend.
- ⊕ Leges voor bouwactiviteiten die een significante verduurzaming opleveren worden gereduceerd.
- ⊕ Bij inkoopbeleid in Wierden is duurzaamheid het uitgangspunt.

1.3 Privacy

Bescherming van persoonsgegevens

Voor een goede vervulling van de toegenomen wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel persoonsgegevens. Het koppelen van gegevens is nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels leiden ertoe dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan. Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Inwoners hebben daar recht op: het recht op bescherming van persoonsgegevens is een grondrecht en inwoners moeten daarom goed geïnformeerd zijn over wat er met hun gegevens gebeurt.

De belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens zijn neergelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP) en verder uitgewerkt in o.a. de WMO en de Jeugdwet. Vanaf 25 mei 2018 geldt in alle EU-lidstaten één privacywet: de AVG. Deze wet legt de gemeente de verplichting op om aantoonbaar alles in orde te hebben voor wat betreft de bescherming van persoonsgegevens. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de gemeente een heldere en concrete invulling geeft aan deze wet.

Hoofdstuk 2: Zorg

Waar staat de ChristenUnie voor

De ChristenUnie gelooft in een samenleving die is gebaseerd op naastenliefde. Eén van de kenmerken van de samenleving van nu is dat bijna iedereen deel uitmaakt van een of meerdere netwerken van mensen, zoals gezinnen, klassen in scholen, vriendengroepen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en van eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen.

We hebben een periode van grote bezuinigingen en hervormingen gehad waardoor inwoners veel meer dan vroeger zelf verantwoordelijk zijn geworden voor het regelen van ondersteuning. Dit heeft geleid tot teleurstelling en zorgen. Er zijn ook mensen tussen wal en schip beland. De ChristenUnie blijft inzetten op een participatiesamenleving; het is belangrijk dat mensen elkaar helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen die het niet op eigen kracht redden.

De ChristenUnie wil bijdragen aan een samenleving waarin iedereen ertoe doet en meedoet. De gemeente Wierden heeft in de afgelopen periode veel meer taken gekregen en heeft dus een grote verantwoordelijkheid als het gaat om de zorg voor kinderen, jongeren en kwetsbare inwoners. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.

Uitgangspunt van de ChristenUnie is dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, afkomst, leeftijd, gewenstheid of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen, te participeren, om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is.

2.1 Zorg voor kwetsbare inwoners

De komende tijd zal de gemeente vol moeten inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en op het voorkomen en verminderen van bureaucratie. De ChristenUnie wil dat er gedacht wordt vanuit de zorgvraag van inwoners. Een keukentafelgesprek wordt een gesprek waarin de zorgvrager zelf aangeeft wat hij of zij nodig heeft, welke richting van hulpverlening wordt ingezet, wie kan helpen en ondersteunen bij het hervinden van de eigen kracht. Medewerkers die namens de gemeente gesprekken voeren met hulpvragers (bijvoorbeeld tijdens keukentafelgesprekken), krijgen mandaat om toezeggingen te doen over schuldhulpverlening, indicaties voor respijtzorg, WMO-voorzieningen en jeugdhulp. Alleen dan wordt integraal indiceren mogelijk.

- ⊕ Bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers of een onafhankelijke cliëntondersteuner.

- + De aanvrager wordt, indien gewenst, actief ondersteund door een onafhankelijke adviseur bij het formuleren van een hulpvraag en bij het kiezen van de juiste oplossingen.
- + Een persoonsgebonden budget (PGB) is één van de instrumenten om passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil dat het PGB-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is.
- + De ChristenUnie wil meer hergebruik en delen van (zorg-)middelen.
- + De gemeente werkt in overleg met het onderwijs, bibliotheken en andere organisaties aan de aanpak van laaggeletterdheid.

Mantelzorgers

Steeds meer mensen zijn mantelzorger. Bijna 1 op de 3 Nederlanders geeft op een of andere manier mantelzorg (SCP-rapport 'Informeel hulp: wie doet er wat?' 2015). De ChristenUnie vindt het belangrijk dat deze grote groep inwoners niet overbelast wordt en wil daarom dat de gemeente samen met haar partners inzet op een goede ondersteuning van de mantelzorgers.

- + De gemeente werkt samen met haar partners aan een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening.
- + De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn of worden actief op ondersteuning.
- + De gemeente is pro-actief met het onder de aandacht brengen van het mantelzorgcompliment.

Iedereen telt mee en doet mee

De gemeente kent vele vrijwilligers en is trots op al het werk dat vrijwilligers verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde binnen onze samenleving. Daarom wil de gemeente vrijwilligerswerk faciliteren en niet moeilijker maken door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

Bovendien wordt in toenemende mate een beroep gedaan op hulpverlening binnen de kerken. Kerken pakken steeds vaker maatschappelijke taken op. Deze constructieve rol en toegevoegde waarde vragen, met inachtneming van de scheiding tussen kerk en staat, om wederzijds respect en om versterking van de contacten tussen overheid en kerken (diaconieën).

- + De gemeente geeft het goede voorbeeld door te zorgen dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners.
- + Er komt een campagne om de acceptatie van handicaps en beperkingen te bevorderen.
- + De gemeente zoekt actief naar mogelijkheden om kinderen met een beperking te laten sporten.

Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag moeten langer thuis blijven wonen. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De ChristenUnie vindt dat de gemeente daarin, samen met huiseigenaren en de woningbouwstichtingen een grote verantwoordelijkheid heeft.

- + Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.
- + De gemeente biedt de blijverslening aan zodat particulieren hun woning makkelijker kunnen aanpassen.
- + Er komen afspraken met de woningbouwverenigingen om woningen geschikt te maken voor inwoners die zware zorg nodig hebben.
- + Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.
- + De openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting.

Ouderen

Ouderen zijn bijzonder waardevol voor onze samenleving. Ze hebben bijgedragen aan het functioneren van de samenleving zoals die nu is. Daarom verdienen ouderen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. De ChristenUnie heeft hier oog voor en zet zich in om eenzaamheid te bestrijden.

- + In overleg met de wijk, diaconieën of verenigingen wordt gekeken hoe voorzieningen met een sociale functie open kunnen blijven. Bijvoorbeeld door zelfbeheer.
- + Sport en bewegen voor ouderen wordt een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid.
- + Zingeving wordt bij gesprekken met ouderen met een zorgvraag (keukentafelgesprek) een bespreekbaar onderwerp, zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties.
- + Wierden wordt een dementievriendelijke gemeente.
- + De website van de gemeente is 'ouderenproof'.

Jongeren

Uit onderzoek (Gezondheidsmonitor Volwassenen, GGD's, CBS en RIVM) blijkt dat veel Nederlanders eenzaamheid ervaren. Opvallend is dat dit ook bij veel jongeren het geval is. De voornaamste reden hiervoor is de digitalisering waardoor persoonlijk contact minder wordt. De ChristenUnie vindt dit een slechte ontwikkeling en wil dat de gemeente een campagne start om het onderwerp bespreekbaar te maken en samen met bijvoorbeeld stichting De Welle een beleid ontwikkelt om eenzaamheid onder jongeren te verminderen.

2.2 Zorg voor vluchtelingen

De gemeente Wierden is, net als alle andere gemeenten in Nederland, verantwoordelijk voor goede opvang van vluchtelingen met een verblijfsvergunning. Mensen die huis en haard hebben verlaten moeten een veilig onderkomen krijgen. We zijn ons er van bewust dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. Daarom willen we dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. De ChristenUnie pleit allereerst voor gespreide, kleinschalige opvang van vluchtelingen. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) verdienen bijzondere aandacht. Het percentage dat voor problemen zorgt en een opleiding niet afmaakt, is hoog. De gemeente moet de taakstelling voor huisvesting van statushouders halen, maar moet ook bewaken dat dit niet tot verdringing op de huizenmarkt leidt.

Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan (vrijwilligers)werk en participeren in verenigingen. Mogelijkheden om actief kennis te maken met en deel te nemen aan de maatschappij helpen nieuwkomers bij hun integratie. Initiatieven vanuit de samenleving die hiervoor georganiseerd worden, verdienen aanmoediging en ondersteuning. Belangrijk is tegelijk dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden leidend zijn.

De ChristenUnie vindt dat iedereen recht heeft op onderdak. Dat geldt ook voor uitgeprocedeerde asielzoekers en staatlozen. Zolang de buitenschuldregeling onvoldoende werkt of landen van herkomst onvoldoende meewerken aan terugkeer, mogen uitgeprocedeerden daar niet de dupe van zijn. Gemeenten moeten tenminste minimale opvang (bed, bad en brood) bieden, ook wanneer de landelijke regeling hiervoor is stopgezet.

- + De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het, verspreid over de wijken, huisvesten van statushouders. Indien nodig worden er extra (tijdelijke) woningen of alternatieve woonvormen gerealiseerd.
- + Activiteiten vanuit de samenleving die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen worden omarmd.
- + Voor AMV'ers wordt er in overleg met het COA en het lokale onderwijs een voorschoolprogramma op de opvanglocatie gestart. De gemeente steunt (financieel) maatjesprojecten, omdat die bijdragen aan de kennismaking met onze waarden, cultuur en taal.
- + De gemeente schakelt het bedrijfsleven in en daagt hen uit statushouders in dienst te nemen.
- + De gemeente zorgt voor tenminste bed, bad en brood (en begeleiding!) voor uitgeprocedeerde asielzoekers zolang ze (nog) in Nederland zijn.
- + De gemeente maakt, in samenspraak met alle belanghebbende partijen (COA, IND, Vluchtelingenwerk, maatschappelijke organisaties, scholen, kerken en bedrijfsleven), een lokaal beleidsplan voor snelle en efficiënte integratie van nieuwkomers.

Hoofdstuk 3: Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Wierden moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. De ChristenUnie wil dat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, die zoveel mogelijk dicht bij huis en school kunnen krijgen en dat de zorg past bij de identiteit van het gezin.

3.1 Zorg voor kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Het is belangrijk om meer aandacht te besteden aan sterke en liefdevolle gezinnen. De ChristenUnie wil dat stellen met kinderen middelen aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap. Zo moet de geboortezorg niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding. Onderzoek (zie bijvoorbeeld "Steun voor aanstaande ouders bij ouderschap en opvoeding Visiedocument voor gemeenten", 2014, Nederlands Jeugdinstituut) laat zien dat voorlichting en begeleiding positief werken tegen stress in de relatie. Een kind is het beste af als de ouders het samen goed hebben, daarom willen we ouders ondersteunen door via consultatiebureaus ouderschaps cursussen aan te bieden.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties, ook in Wierden, toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Steeds meer raken we hiervan doordrongen, zeker als we de verhalen horen over pijnlijke vechtscheidingen. Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed voor ouders wordt voorkomen. We pleiten daarom voor meer aandacht in de prenatale voorlichting voor de psychosociale aspecten en veranderingen in de relatie als gevolg van het vader- en moederschap.

- + Met professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief (v)echtscheidingsbeleid, allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van alle ouders in Wierden, maar daarnaast ook op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is.
- + Ouderschaps cursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn.
- + Extra inzet op initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen; sprekende voorbeelden zijn Home-Start en de Family Factory.

Effectieve ondersteuning

Door de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. Om de

transformatie te laten slagen zal er verder ingezet gaan worden op preventie en vroegsignalering, zodat kinderen eerder worden ondersteund en geholpen. Want ouders en kinderen zijn erbij gebaat dat op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is; zo licht of zo zwaar als nodig is. Hiervoor is nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals een plan maakt. In het hulpverleningstraject willen we namelijk de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken.

De ChristenUnie wil extra investeren in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen om het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen en zwaardere hulpverleningstrajecten te voorkomen.

3.2 Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is het onderwijs een belangrijke plek. Het is een plek waar ze zich cognitief en sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. De ChristenUnie is voor de vrijheid van onderwijs. Ouders moeten, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen. De gemeente moet de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteren. Ook zet de ChristenUnie zich in voor het behoud van kleine scholen zoals bijvoorbeeld de scholen in Rectum-Ypelo en Hoge Hexel.

- ⊕ In de gemeente Wierden krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving.
- ⊕ Er komt extra begeleiding voor overbelaste jongeren die door een complexe thuissituatie niet of weinig naar school gaan.

De Passie

Na het halen van de leerlingennorm en de goede prognoses zal er in de komende jaren permanente huisvesting voor De Passie gerealiseerd worden. De ChristenUnie is blij met de school, omdat zij naast uitbreiding van het opleidingsaanbod ook werkgelegenheid en betrokkenheid bij de gemeente brengt. Bovendien kunnen de verschillende ruimtes buiten de schooltijden voor allerlei (verenigings)activiteiten gebruikt worden.

We moeten niet de kop in het zand steken als het gaat om de kosten voor het gebouw. De gemeente is immers wettelijk verantwoordelijk voor een deugdelijk schoolgebouw. De ChristenUnie wil dat er een fris, modern en energieneutraal gebouw voor De Passie komt.

Hoofdstuk 4: Economie, werk en inkomen

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen. Alhoewel er een dalende trend is, is in Wierden momenteel 4,9% van de beroepsbevolking werkeloos en is het voor een groot deel van deze groep moeilijk om aan een baan te komen. Er zijn daarnaast te veel mensen die ondanks een baan dichtbij of onder de armoedegrens leven.

We leven in één van de rijkste landen ter wereld, maar ook in Nederland is armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden. De ChristenUnie vindt dat niemand in onze gemeente aan zijn of haar lot mag worden overgelaten.

4.1 Aan het werk

Voor mensen met beperkingen moet het vanzelfsprekend zijn dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nu betaald of via vrijwilligerswerk is. De gemeente geeft hier zelf het goede voorbeeld en stimuleert bedrijven hier ook actief in. Misbruik van 'gratis werk' (zoals werkervaringsplaatsen) dat ten koste gaat van reguliere arbeidsplaatsen moet worden aangepakt. Reïntegratietrajecten die de kansen op betaald werk aantoonbaar verhogen moeten juist worden gestimuleerd.

De ChristenUnie vindt het belangrijk te benadrukken dat mensen meer zijn dan alleen hun verdienvermogen. Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving is heel waardevol. Dit geldt voor zowel de vrijwilliger als voor de maatschappij. Met de Participatiewet is de rol van de sociale werkvoorziening (Soweco) veranderd. Een goede samenwerking binnen Twente is hier cruciaal.

Voor nieuwkomers is het voor een goede integratie van belang dat zij snel aan de slag kunnen. Ook hier geldt: hoe eerder, hoe beter. Aan vergunninghouders wordt maatwerk geboden om een opleiding te volgen, een leer-werktraject te doen of stage te lopen.

- ⊕ Als de gemeente helpt, mag een tegenprestatie worden verwacht. Daarbij is het belangrijk dat zoveel mogelijk wordt ingezet op de eigen kennis en talenten van mensen.
- ⊕ De gemeente neemt, in samenwerking met het bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor voldoende participatiebanen.
- ⊕ De gemeente zoekt in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken.

4.2 Armoede en preventie

Ook in Nederland is er sprake van armoede. In Nederland leven ruim 400.000 kinderen in armoede, in Wierden zijn dat er ruim 300. Veelzeggend is dat 60 procent van deze arme kinderen werkende ouders heeft. De ChristenUnie wil armoede bestrijden. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert stress op.

In 2017 heeft de gemeente het kindpakket in het leven geroepen. Dit is een regelluwe regeling voor kinderen die onder of net boven de armoedegrens leven. Er kan €250 per kind aangevraagd worden. De ChristenUnie wil dat deze kwetsbare groep zo goed mogelijk gebruik maakt van deze regeling en zet in op goede communicatie rond de regeling. Ook voor

- + Er moet doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over geld en budgetbeheer aangeboden worden op ontmoetingsplekken in de wijken.
- + Tijdens keukentafelgesprekken met ouderen is ook aandacht voor (verborgen) armoede in deze groep.
- + De toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen wordt zo laagdrempelig mogelijk gemaakt.
- + Onder andere scholen en sportverenigingen wordt gevraagd alert te zijn op signalen van armoede bij kinderen en om deze te melden bij het zorgloket.

Schulden

Om te voorkomen dat voor zowel mensen zelf, alsook schuldeisers en samenleving de gevolgen van schulden zich in rap tempo opstapelen, moet de gemeente snelle en toegankelijke schuldhulpverlening bieden. Ingewikkelde bureaucratie moet zoveel mogelijk worden vermeden. Het hebben van schulden levert stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. De aanpak van schulden heeft dus haast.

Wachttijden moeten zoveel mogelijk worden beperkt en als een schuldhulptraject start, moeten schuldeisers zo snel mogelijk worden geïnformeerd. Om een eventuele wachttijd te benutten moet bij het bij de eerste melding gebruikelijk zijn ook andere beschikbare partners in te schakelen. Vrijwilligersorganisaties, zoals stichting Bowie, moeten hierbij ook op steun van de gemeente kunnen rekenen. Dat kan financiële steun zijn, maar ook praktische, in de aansturing of in kennisoverdracht. Er moet zoveel als mogelijk voorkomen worden dat schulden zich stapelen, door bijvoorbeeld boetes bij te laat betalen. En hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook zij mogen op onze steun rekenen.

4.3 Economie

De lokale overheid speelt, samen met het bedrijfsleven en andere overheden, een waardevolle rol in de versterking van de regionale arbeidsmarkt en de (regionale) circulaire economie. Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven. Een

economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, er coöperatieve relaties ontstaan, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

Het MKB is onmisbaar voor werkgelegenheid, voor de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. De ChristenUnie komt op voor lokale ondernemers. De ChristenUnie in Wierden wil blijven investeren in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid; ook digitaal. De gemeente moet goede voorwaarden scheppen om lokaal en regionaal (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap te stimuleren.

- ⊕ Bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte zorgt de gemeente ervoor dat ondernemers nauw worden betrokken bij de werkzaamheden, om zo draagvlak te creëren en de overlast te beperken.
- ⊕ De inkoop van de gemeente dient zoveel mogelijk lokaal en/of regionaal te gebeuren.

Recreatie en toerisme

De gemeente Wierden kent een gevarieerd aanbod aan recreatie en toerisme. Denk aan de verblijfsaccommodaties of het (dag)recreatieve aanbod. De laatste jaren is er flink geïnvesteerd in het routenetwerk, waardoor er ook in Wierden aantrekkelijke fiets- en wandelroutes zijn ontwikkeld. Voor wat betreft de promotie en marketing van de regio sluit Wierden aan bij Twente Marketing. Tourist Info Wierden-Enter voert de lokale marketing uit en werkt daarin nauw samen met Twente Marketing op het schaalniveau van de subregio Reggedal en Sallandse Heuvelrug.

- ⊕ De gemeente ontwikkelt een effectieve en efficiënte Tourist-Info-organisatie op schaalniveau van de subregio.

Koopzondag

Elke gemeente mag volgens de wet zelf bepalen hoeveel koopzondagen er zijn. Wij zien koopzondagen als een ongewenste stap richting een 24-uurseconomie. Zo'n economie heeft tot gevolg dat er te weinig sprake is van een gezamenlijk rustmoment. Een collectieve rustdag komt de samenleving ten goede. Vanuit onze christelijke levensovertuiging is de zondag de daarvoor aangewezen dag. God geeft ons niet voor niets zes dagen om te werken en een zevende dag om te rusten.

Het kan volgens de ChristenUnie niet zo zijn dat werknemers of kleine zelfstandigen niet meer de vrijheid hebben om op zondag vrij te zijn. De ChristenUnie blijft deze vrijheid verdedigen.

Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met

bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving. Jonge boeren en tuinders verdienen een goede toekomst.

- ⊕ Landbouwers krijgen de ruimte voor een moderne bedrijfsvoering door investeringen mogelijk te maken, voor zover deze een bijdrage leveren aan duurzaamheid, dierenwelzijn, energiebesparing, milieu en landschap.
- ⊕ Boeren krijgen een adequate vergoeding voor natuur- en landschapsbeheer en weidevogelbeheer.
- ⊕ De gemeente Wierden denkt actief mee waar het gaat om de uitvoering van nationale wet- en regelgeving en ondersteunt de boer waar dat nodig en mogelijk is.

Hoofdstuk 5: Kunst, cultuur en sport

In cultuur wordt de historie van de gemeente en de manier van samenleven van mensen weerspiegeld. In de cultuursector werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van onze samenleving. In cultuur vinden mensen ontspanning en betekenis. Cultuur draagt bij aan een juiste balans tussen in- en ontspanning. De ChristenUnie ziet meerwaarde van groepen mensen die gezamenlijk hun vrije tijd besteden en zet daarom in op het ondersteunen van verenigingen rondom cultuur. Daarbij vindt de ChristenUnie het belangrijk dat kinderen zich leren uitdrukken in muziek, dans en creativiteit. Dat draagt bij aan de individuele ontwikkeling van kinderen en jongeren en daarmee aan een krachtige en creatieve samenleving. De inzet van de gemeente dient erop gericht te zijn dat cultuur en onderwijs op elkaar aansluiten, zodat kinderen en jongeren ook via het onderwijs kennis kunnen maken met cultuur en daar ook deel van kunnen uitmaken.

Wiewiltwa

Er is in de gemeente Wierden een belangengroep, genaamd Wiewiltwa, die pleit voor het realiseren van een zaal voor bijvoorbeeld theater, concerten of het vertonen van films. Dit soort initiatieven vanuit inwoners zelf zijn erg waardevol en verdienen ondersteuning van de gemeente. In dit geval kan de gemeente een faciliterende rol spelen bij het onderzoeken van draagvlak voor dit initiatief.

Bibliotheek

Bibliotheken zijn van belang voor het leesonderwijs aan onze kinderen, het bestrijden van laaggeletterdheid bij bijvoorbeeld nieuwe Nederlanders en bieden alle inwoners leesplezier en toegang tot informatie (ook digitaal). Om deze functies te behouden is het hebben van een fysieke vestiging van cruciaal belang. Bibliotheekvoorzieningen, ook die in Wierden en Enter, staan echter meer en meer onder druk. Sluiting van vestigingen moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Multifunctioneel en innovatief denken kan ook hier de oplossing zijn. Samenwerking met scholen verdient aandacht. Er kan bijvoorbeeld gekeken worden naar het huisvesten van de bibliotheek in een ander gemeentelijk gebouw. Er kunnen ook creatieve, alternatieve haal- en brengsystemen worden ontwikkeld ter versterking van het huidige bibliotheekwerk. De mogelijkheden van (uitbreiding van) inzet van vrijwilligers kunnen worden onderzocht.

Gebouwen en sportvelden

Beleid op de gebieden sport, cultuur en recreatie richt zich vooral op stimulering van deelname, ondersteuning en faciliteren van verenigingen en initiatieven. Er moet sprake zijn van een gedegen voorzieningen- en accommodatiebeleid. Er moeten voldoende accommodaties met bijbehorende voorzieningen zijn om sporten voor iedereen op een redelijk tijdstip mogelijk te maken. Daar waar het kan moet gestreefd worden naar multifunctionele inzetbaarheid zoals bijvoorbeeld bij de nieuw te bouwen sportvoorziening bij de Passie.

Sportstimulering

Sporten is niet alleen gezond en leuk, maar sport bindt ook samen. Sportstimulering en specifiek het erbij betrekken van minima, ouderen, mensen met een beperking en mogelijk andere doelgroepen is daarom belangrijk.

Het creëren of uitbreiden van fiets-, MTB-, wandel- of hardlooproutes is een doeltreffende manier om zowel bebouwde als natuurlijke omgeving voor recreatie en beweging toegankelijk te maken. Zeker als dit in Twents verband uitgewerkt wordt.

- ⊕ In het beleid van de gemeenten wordt ruim aandacht geschonken aan voorlichting aan minima, zodat regelingen als het kindpakket optimaal benut worden om sport- en cultuurdeelname mogelijk te maken.
- ⊕ Het overmatig alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd.
- ⊕ We streven ernaar dat elk kind in Wierden aan het einde van de basisschooltijd tenminste het eerste zwemdiploma heeft. Hier kan het kindpakket voor verruimd worden.

Hoofdstuk 6: Energie, klimaat en milieu

Wij hebben de taak om goed om te gaan met de schepping. Vervuiling van de lucht, verspilling van materialen en uitputting van hulpbronnen vormen een grote bedreiging voor de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. De ChristenUnie zet daarom in op een snelle en volledige energietransitie binnen één generatie. Er is geen tijd te verliezen. Een schone en circulaire economie levert veel op voor ons en voor volgende generaties: een gezondere lucht, een beter klimaat en een sterkere economie. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol.

Energie komt vanaf heden niet meer alleen van onder de grond maar ook van boven de grond. Hierdoor zal het landschap veranderen. De ChristenUnie zet volop in op zonne-energie op zoveel mogelijk daken en grondgebonden opstellingen. Om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen moet tevens gezocht worden naar mogelijkheden tot energieopwekking uit mest- en co-vergisting en wind. Ook voor nieuwe technologieën die bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen moet veel aandacht zijn.

6.1 Energieke gemeente

Participatie

Belangrijk is dat omwonenden nauw betrokken worden als het gaat om plannen voor energieopwekking, zoals windmolens, en kunnen meeprofiteren van de voordelen. Participatie zorgt ervoor dat lusten en lasten eerlijker worden verdeeld. Participatie kan op allerlei manieren: van een gebiedsgebonden bijdrage die terugvloeit naar de lokale samenleving tot een aandeelhouderschap van inwoners/coöperatie. Belangrijk is wel dat het participeren voor iedereen bereikbaar is (dus ook voor de kleinere portemonnee). Participatie zou hand in hand kunnen gaan met de levering van groene stroom aan inwoners/bedrijven.

Afscheid nemen van gas

Inmiddels is de aansluitplicht op gas voor woningen verdwenen. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Nieuwbouw aansluiten op gas is niet toekomstbestendig. Voor nieuwbouw zijn verschillende alternatieven beschikbaar. Onder meer zijn dat warmte koudeopslag en de lucht/water-warmtepomp. Deze alternatieven zijn duurzamer, en in veel gevallen op de lange termijn kosteneffectief. Daarom geldt voor nieuwbouw: geen gasaansluiting tenzij er écht geen reëel alternatief mogelijk is.

Zon

De ChristenUnie is erg blij met de aanleg van zonnepark De Groene Weuste. We moeten beseffen dat we er nog lang niet zijn. Het wordt tijd dat de daken van gebouwen en woningen gevuld gaan worden met zonnepanelen. De gemeente zet zich, samen met partners en inwoners, in om meer projecten op te starten, zodat inwoners samen met private partijen met elkaar kunnen investeren in zonne-energie. Het energieloket heeft hier een belangrijke centrale rol in de informatievoorziening naar inwoners.

Energieopslag

Omdat het niet altijd waait en de zon niet altijd schijnt, is er behoefte aan een andere energieconsumptie, namelijk wanneer er aanbod van stroom is. Dit kan worden gerealiseerd met een smartgrid, decentrale opslag in batterijen of omzetting van elektriciteit in waterstof. Zodra de Salderingsregeling wordt afgeschaft, wordt het aantrekkelijker om energie op te slaan in batterijen. Momenteel worden de eerste experimenten gedaan met zogenaamde buurtbatterijen. Dit zijn gedeelde batterijen waar je als wijk gebruik van kunt maken. De gemeente zal alle mogelijkheden voor opslag van energie ondersteunen.

- + Duurzaamheid pakt de gemeente Wierden integraal aan: het onderwerp wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen.
- + Bij omgevingsvergunningverlening zal in de toekomst actief worden gestuurd op duurzame en circulaire bouw. Dit geldt voor particuliere woningen maar zeker ook voor gemeentelijke gebouwen en scholen.
- + Er worden afspraken gemaakt met de woningbouwverenigingen om alle sociale huurwoningen zo snel als mogelijk energieneutraal te maken.
- + De ChristenUnie stimuleert particuliere initiatieven (zoals SDEWE of andere energiecoöperaties) op het gebied van de energietransitie en energiebesparing.
- + Bij grootschalige energieprojecten is gewenst dat de omgeving kan participeren.
- + In de komende raadsperiode wordt het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en eerlijk: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel.
- + LED-verlichting is de norm bij openbare straatverlichting.
- + Als er auto's in het eigen wagenpark vervangen moeten worden, wordt zoveel mogelijk gekozen voor elektrisch.

6.2 Afvalinzameling

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2020 mag er nog 100 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval daarom zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik. De ChristenUnie vindt dat er voor lastig te verwerken afvalstromen een passende oplossing moet worden geboden.

Het nieuwe Diftar systeem kan al een flinke stap zijn in de goede richting. De gemeente moet de invoering echter kritisch blijven volgen en waar nodig het systeem bijsturen.

- + Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit. Er moeten voldoende afvalbakken zijn, ook in het buitengebied.
- + De gemeente stimuleert ook scholen en maatschappelijke organisaties om afval te scheiden en faciliteert hen hierin zoveel mogelijk.

- + Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond afval, zwerfvuil en compost.
- + Hergebruik via kringloopwinkels en afvalbrengpunten wordt gepromoot.

6.3 Toekomstbestendig waterbeheer

'Leven met water' is een thema dat ook de gemeente raakt. Door de toename van versteende gebieden (woonwijken, parkeer- en bedrijventerreinen) en de toename van extreme buien ontstaat toenemende maatschappelijke en financiële schade. De extremen manifesteren zich ook in lange droge, hete periodes. Op beide zijn onze dorpen niet overal goed ingericht. Het is noodzakelijk dat de gemeente een strategie ontwikkelt hoe zij hier mee omgaat en hoe de verwachte schade beperkt kan worden. Een goede samenwerking met de waterschappen is hierin belangrijk.

- + Er komt de komende raadsperiode een klimaatadaptatieplan dat samen met het waterschap en de corporaties is ontwikkeld.
- + Inwoners hebben een belangrijke rol als het gaat om waterberging. De gemeente werkt aan bewustwording op dit punt, bijvoorbeeld door een publiekscampagne.

Hoofdstuk 7: Wonen, ruimte en veiligheid

Een goed en betaalbaar huis in een prettige en veilige wijk, dat is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. Er zijn weinig sociale huurwoningen beschikbaar, duur betaalde woningen staan onder water en starterswoningen zijn schaars. De ChristenUnie wil dat de gemeente met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw.

7.1 Wonen

Op het gebied van wonen heeft de ChristenUnie de volgende concrete voorstellen:

- + Door middel van een woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen voert de gemeente een integraal en duurzaam woonbeleid. Levensloopbestendige woningen zijn de norm.
- + Ouderen in een koopwoning kunnen gebruik maken van een blijverslening om de woning aan te passen zodat ze er, ondanks toenemende lichamelijke beperkingen, kunnen blijven wonen.
- + Woningen worden duurzaam gebouwd en de gemeente zet in op verduurzaming van bestaande woningen.
- + Wierden biedt starters de mogelijkheid gebruik te maken van de starterslening en het starterscontract. Dit zijn goede instrumenten om starters op de woningmarkt net dat zetje te geven om wel een woning te kunnen kopen en zo de doorstroming te bevorderen op de huizenmarkt.
- + De duurzaamheidslening is in Wierden beschikbaar.
- + De woningbouw in Hoge Hexel blijft behouden. Ook vitaliteitsinitiatieven in andere buurschappen worden gestimuleerd.
- + De gemeente ontwikkelt een plan van aanpak 'asbestsanering' zodat alle daken in Wierden voor 2024 asbestvrij zijn. Hiervoor wordt samenwerking met de Provincie gezocht.
- + Er moet in de gemeente Wierden ruimte zijn voor de bouw van kleine eengezinswoningen.

Woningcorporaties

De ChristenUnie wil met de woningcorporaties duidelijke kaders afspreken via een gemeentelijke woonvisie. In deze woonvisie moet aandacht zijn voor ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. De komende raadsperiode moet er een plan zijn hoe de bestaande woningvoorraad volledig verduurzaamd wordt.

Daarnaast wil de ChristenUnie dat er in de woonvisie duidelijke afspraken zijn over beschikbaarheid van sociale huur- of koopwoningen. Als de gemeente een vestigingsvriendelijke

gemeente wil zijn, dan moeten er naast goede voorzieningen immers ook voldoende woningen zijn voor bijvoorbeeld starters.

7.2 Ruimte

De openbare ruimte is van ons allemaal. Vanouds beheert de gemeente de ruimte, maar dat kan ook heel goed door inwoners gedaan worden. Als de inwoners het zelf doen, wordt de kwaliteit van het groen hoger en de wijk leuker: de wijk wordt beter onderhouden en het versterkt de sociale samenhang.

Iedereen wenst een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Maar daarvoor moet je wel goede afspraken met elkaar maken. Inwoners, ondernemers en overheden worstelen met het huidige omgevingsrecht: het is te complex en versnipperd. Daarom komt er in de komende jaren een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden voor participatie. De nieuwe wet moet bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie die niet alleen het ruimtelijke domein aangaat maar ook het sociale en gezondheidsdomein.

- + Optimaal voorbereiden op nieuwe Omgevingswet. De gemeente anticipeert op de invoering van de nieuwe Omgevingswet door het bestuurlijk ambitieniveau te bepalen en te investeren in scholing van ambtenaren en raadsleden.
- + Bij de voorbereidingen op de Omgevingswet werkt de gemeente nauw samen met de provincie, waterschappen en inwoners.
De gemeente geeft ruimte aan inwoners om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden.
- + De ChristenUnie blijft zich hardmaken voor een spoedige uitvoering van het Middenplein en de Dorpsstraat in Enter.

Natuur

De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur en voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen. De gemeente moet bijdragen aan behoud, verbetering en een harmonieuze ontwikkeling van de leefomgeving.

- + Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen.
- + De ChristenUnie wil dat natuur zo 'beleefbaar' en toegankelijk mogelijk wordt door aanleg en onderhoud van goede wandel- fiets- en beleefpaden.
- + Samenwerking tussen provincie, gemeente, waterschappen, agrarische sector, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en land- en tuinbouworganisaties wordt gestimuleerd.

7.3 Verkeer

Vrijwel iedereen neemt wel eens deel aan het verkeer. Op de fiets, in de auto of met het openbaar vervoer. De ChristenUnie vindt dat het verkeer in onze gemeente zo veilig en duurzaam mogelijk ingericht moet worden.

Ruim baan voor fietsers

De ChristenUnie wil het gebruik van de fiets blijven stimuleren door fietsers de ruimte te geven. De fiets moet zo een aantrekkelijk alternatief worden voor de auto als het gaat om relatief korte afstanden. De ChristenUnie is voor de verdere ontwikkeling van de F35, maar is wel scherp op de veiligheid en doelmatigheid van de fietssnelweg. Het is belangrijk om alert te zijn op de belangen van omwonenden en gebruikers.

In de winkelstraten in Wierden en Enter zijn volgens de ChristenUnie de auto's te gast en zullen daarom hun snelheid aan moeten passen aan de kwetsbaardere fietsers of wandelaars. Voor de verbindingen naar de wijken moeten fietsroutes goed herkenbaar zijn voor automobilisten. In de buitengebieden geldt dit ook. De wegen in de buitengebieden moeten zoveel mogelijk aansluiten bij de verkeersnorm door bijvoorbeeld rode fietsstroken aan te brengen.

- + De ChristenUnie wil budget vrijmaken voor de herinrichting van de 60 km-wegen in het buitengebied. Hier moet een plan voor gemaakt worden waarin duidelijk wordt welke wegen prioriteit hebben.
- + Op kruispunten of rotondes waar fietsers of voetgangers kwetsbaar zijn moeten automobilisten extra geattendeerd worden op kwetsbare weggebruikers.

7.4 Veiligheid

Als inwoner van Wierden wilt u veilig kunnen leven. Helaas is dat niet vanzelfsprekend. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. We zijn momenteel een veilige gemeente en dat willen we natuurlijk graag zo houden. Ook als het gaat om de veiligheid op en rond het spoor is er een belangrijke rol voor de gemeente, we blijven hiervoor aandacht vragen.

De gemeente stelt een integraal veiligheidsbeleid vast, dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen. Betrokkenheid van inwoners en organisaties is van groot belang bij de analyse van veiligheidsproblemen en bij het stellen van prioriteiten bij de oplossing daarvan. In een veiligheidsplan staan doelen en verantwoordelijkheden van de organisaties die in samenwerking een rol spelen bij veiligheid. De ChristenUnie wil dat het integraal veiligheidsplan zo tijdig door de raad wordt vastgesteld, dat de gemeente invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten voor de politie, brandweer en de veiligheidsregio.

Inwoners worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet en van internet, zoals WhatsApp-groepen in de wijk.

De ChristenUnie stimuleert dat inwoners gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen, biedt inwoners in sommige gevallen veiligheid, maar is nog onvoldoende bekend. De ChristenUnie vraagt om voorlichting over deze mogelijkheid.

De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor inwoners in de wijk en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk concreet aan te pakken.